

la humanitat

Macià retornà a Catalunya unes llibertats que feia prop de dos segles i mig que n'havia estat desposseïda...

Jaume Aiguadé

Núm. 6 - Tercera Epoca - Fundador Lluís Companys - PORTANTVEU D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA - 30 de Desembre de 1959. MEXIC, D. F.

EDITORIAL

Francesc Macià, primer president de la Generalitat restaurada i fundador d'Esquerra Republicana de Catalunya, fou un gran conductor de masses, malgrat no ésser orador. No tenia necessitat d'ésser-ho. Tothom sabia el que volia dir, el que sentia, el que representava. La seva sola presència, unes poques paraules pronunciades, eren suficients per a electritzar la gent, per a fer-los esclatar en un entusiasme indescriptible, com si estiguessin hipnotitzats per la seva dolça i ferma mirada.

Els dos fets més importants de la seva vida —Prats de Molló i la proclamació de la República Catalana—, han suscitat controvèrsies; però són els que revelen el seu caràcter, la seva política i la seva catalanitat. Aquestes gestes va poder realitzar-les perquè tenia el suport i la confiança il·limitada del poble de Catalunya. La fe cega envers ell era deguda a la seva història, a la seva honorabilitat, a la seva vida curulla de sacrificis en la lluita pels seus ideals, que el convertiren en un símbol del nacionalisme català, en la figura màxima popular.

Amb el Cop d'Estat de Primo de Rivera, Macià marxà a l'exili; puix que s'havia acabat la possibilitat de poder parlamentar amb Espanya.

La intransigència tradicional espanyola s'accentuà en assaltar al poder el nou dictador, que tot seguit començà la seva persecució, emprisonant nacionalistes, dictant els cèlebres decrets anomenats contra el separatisme, prohibint l'ús de la bandera i de la llengua catalana (fins a les companyies d'assegurances), dissolent els Ajuntaments, les Diputacions, la Mancomunitat de Catalunya.

Enfront de la posició noble i digna de Macià, hi havia la Lliga Regionalista, que féu sortir, a París, un periòdic bimestral, *Le Courrier Catalan*, partidari de cooperar econòmicament amb la Dictadura, de portar el nostre plet a la Societat de les Nacions, organisme internacional dominat per Anglaterra i França, països als quals no interessava remoure els problemes nacionalistes (França s'havia unit amb el dictador espanyol per a la reconquesta del Marroc).

Macià, home liberal i democrata, malgrat haver estat militar espanyol, no era partidari de la força; volia solucions pacífiques. Només davant aquests fets, de l'absolutisme i incomprensió hispànica, de la mentalitat imperialista que tenien els governants dels pobles europeus d'aquella època, no tingué altra solució que recórrer a l'alcament de Prats de Molló, o sigui, el camí de la lluita armada. Les temptatives de concòrdia s'havien esborrat.

La història donà la raó al pensament de Francesc Macià. Prats de Molló internacionalitzà el problema de Catalunya. No és amb frases, amb discursos, amb bones paraules que les nacions opressores concedeixen la llibertat als pobles oprimits; no és, tampoc, només fent conèixer els seus problemes a les organitzacions internacionals que obtindran la seva llibertat. Si França ha reconegut el dret d'autodeterminació als argelins, si la ONU s'ocupa del problema d'Argèlia demanant que se la reconegui com a nova nació, no és pels discursos pronunciats en aquestes assemblees exposant el seu cas, sinó perquè el problema existeix, és un fet; perquè milers d'argelins cauen en el Magrev, en la lluita que sostenen contra França en la defensa de les seves llibertats.

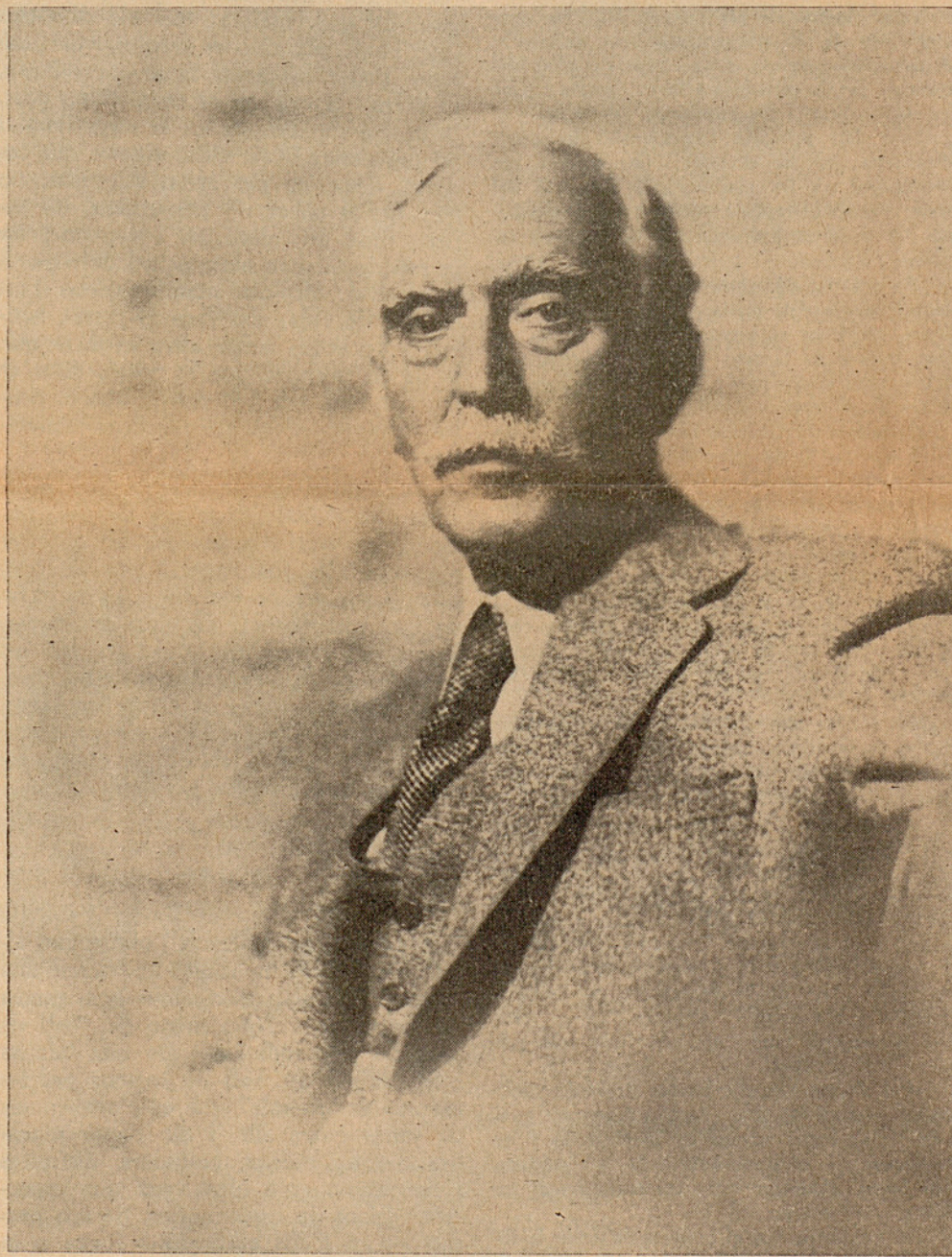
Després, Macià demostrà el seu esperit pacífic i conciliador. El 14 d'Abril, un cop proclamada la República Catalana, transigí, acceptant una Generalitat de Catalunya. Tingué confiança en els homes de bona voluntat que representaven la República Espanyola, i, de més a més, sabia que el no transigir significava la lluita armada, que segurament tindria com a conseqüència la caiguda de la República Espanyola i la Catalana. La Generalitat era el primer pas per a la lluita de la llibertat plena de Catalunya, i, cedint Macià, momentàniament, es podia arribar més tard al mateix resultat.

Des de l'endemà de la segona Guerra Mundial, hi ha hagut un fort renaixement de totes les nacionalitats en el món, i una oportuna rectificació dels procediments emprats fins ara pels països imperialistes. Holanda, Anglaterra i França, han reconegut, en part, els seus errors donant algunes vegades la llibertat als pobles que tenien sotmesos, com el cas d'Holanda, i altres, com Anglaterra, convertint l'imperi colonial en una Associació de Nacions Independents, el Commonwealth (amb el pròxim reconeixement de Nigèria com a nació lliure, haurà desaparegut tot l'imperi colonial anglès). Per fi, França ha donat la llibertat a Indòxia, Marroc, Tunísia; ha convertit el seu imperi africà en una Associació Lliure de Nacions i ha reconegut, com hem dit, a Argèlia, el seu dret d'autodeterminació.

Només queda Espanya, amb el seu absolutisme i incomprensió de sempre. No li ha servit d'escarment haver perdut, el segle passat, l'imperi americà; a començaments d'aquest, Filipines, Puerto Rico i Cuba, i, darrerament, l'imperi marroquí. Continua amb el seu engegament, amb el seu odi contra els catalans. No pot comprendre que Catalunya i Espanya siguin diferents, en tots els aspectes; la nostra raça, la nostra cultura, el nostre esperit mediterrani són oposats als espanyols. No ens volen reconèixer com a nació, el dret de governar-nos lliurement, d'associar-nos, o no, amb ells.

Actualment, Franco persegueix els catalans més intensament i amb més crueltat que Primo de Rivera. No sols prohibeix l'ús de la nostra bandera, de la nostra llengua, i ha suprimit les nostres Institucions, sinó que també procura per tots els mitjans al seu abast fer impossible la vida econòmica i industrial de Catalunya. Però, a l'exterior, també alguns espanyols pateixen de la mateixa fòbia que els elements franquistes. Hem vist, darrerament, a l'exili, l'intent de minvar les llibertats de Catalunya. Finalment, també hi ha catalans pactistes, com els de la Lliga Regionalista en temps de Primo de Rivera, que estarien disposats a reduir les nostres llibertats a una simple DIPUTACIÓ GENERAL.

Amb aquestes actuacions, sembla que uns i altres vulguin portar novament Catalunya a un carreró sense sortida. Espera el nostre poble moments difícils, en els quals els catalans haurem de tenir serenitat i fermesa enfront dels nostres enemics. Cal, ara més que mai, la unió de tots a l'entorn de les Institucions i de la Presidència de la Generalitat, donant-los la nostra confiança i el nostre suport, igual que ho férem en temps de Macià, perquè el nostre President pugui actuar en forma semblant. Que l'exemple de Macià ens serveixi de guia per a l'esdevenidor.

Francesc Macià i Llussà

L'ESTAT DE VEXACIÓ DE CATALUNYA ÉS TAN GREU, QUE TOTS TENIM UNA GRAN RESPONSABILITAT PER CADA MOMENT QUE DEIXEM PASSAR SENSE RESPONDRE AMB L'ACCIÓ. RESPONSABILITAT DAVANT NOSALTRES MATEIXOS, I RESPONSABILITAT DAVANT LA HISTÒRIA QUE ENS JUTJARÀ TOTS PLEGATS.

Francesc Macià